

VISTA
ANALYSE

Gevinstanalyse

Orientering i bransjerådet

26. september 2024

Innhold

1 Innledning

2 Metode

3 Sitater fra intervjuer

4 Sentrale gevinster

6 Avslutning

Innledning

- Elhub gjennomfører en gevinstanalyse høsten 2024
  - Forrige analyse ble gjennomført i 2020
- Tre sentrale spørsmål
  - Hvilken verdi har etableringen av Elhub hatt for samfunnet?
  - Hvilke utfordringer står i veien for å oppnå større gevinster?
  - Hvilke tiltak kan eller bør gjøres for å oppnå ytterligere gevinster?
- Skal ha et bredt perspektiv der Elhub sees i lys av utviklingen i kraftsystemet (delt inn i 6 gevinstområder)
- Analysen gjøres av Elhub med bistand fra Vista Analyse
  - Prosjekteier og ansvarlig for rapporten: Sigbjørn Høgne
  - Prosjektleder Eigil Gjelsvik
  - Kristian Roksvaag og Åsmund Sunde Valseth fra Vista Analyse, Hans Erik Budde fra Elhub
- Gjennomføres i perioden august-november
  - Løypemeldinger (planlagt til nå): Styreseminar 11.9, Brukerforum 17.9, Ledersamling 24.-25.9, **Bransjeråd 26.9**

Metode

- Mellom gevinstrealiseringsrapport og ny gevinstrealiseringsplan
  - Skal se på hvilken verdi Elhub har hatt for samfunnet
  - Ikke en revisjonspreget gjennomgang av planlagte gevinster
  - Liten grad av tallfesting av oppnådde gevinster, blant annet fordi det er utfordrende å etablere et nullalternativ
  - Fokus på utfordringer, muligheter og tiltak
- Legger oss tett opp til utredningsinstruksen
  - Begynne med problemer/behov før man vurderer tiltak
- Ikke full samfunnsøkonomisk analyse av tiltak
  - For ev. større tiltak må nytte og kostnader vurderes nærmere
- Intervjuer med kraftleverandører, nettselskaper, tredjeparter, myndigheter og forskningsmiljøer
- Egne vurderinger ut fra erfaring med energi og digitalisering

Sitater fra intervjuer

“ Vi hadde ikke eksistert uten Elhub.

Det mest positive er at Elhub alltid vil være der som en objektiv part. Folk stoler på Elhub.

Uten Elhub hadde ikke konkurransen vært det den er i dag. Elhub har bidratt til et sunnere marked.

Elhub gjør deg til en nasjonal aktør.

Kraftleverandører

“ Elhub bidrar til lavere etableringskostnader og gir Norge mulighet til å være i front på innovasjon og næringsutvikling.

Vi startet for noen år siden uten Elhub, og det var nesten umulig. Det var nesten umulig som tredjepart å eksistere i leverandørmarkedet.

Elhub har høy kvalitet på data, og de kommer jevnlig. Elhub leverer data uten brudd.

Tredjeparter

“ Tilliten til Elhub som sentral aktør er ekstrem høy. Vi stoler på prosessen sentralt, og trenger ikke kontrollregne.

Kvaliteten på måleverdier har holdt seg på et stabilt høyt nivå. Valideringsregler og estimeringsregler er standardisert og er felles i bransjen.

Nettselskap

Gevinstområder

**Mer effektiv
datadistribusjon og
effektivisering av
prosesser**

Økt datakvalitet

**Økt nøytralitet, bedre
tilrettelegging for
konkurransen og
innovasjon**

**Kunderettigheter,
sikkerhet og personvern**

**Økt innsikt gjennom
tilgjengeliggjøring av data
til statistikk, analyse og
forskning**

**Mer effektiv energibruk,
økt forbrukerfleksibilitet
og mer lokal
energiproduksjon**

Mer effektiv datadistribusjon og effektivisering av prosesser

Beskrivelse av gevinsten

Elhub har bidratt til mer effektiv datautveksling, beregninger og markedsprosesser gjennom en sentralisert og automatisert løsning.

Personell er frigjort til å løse nye oppgaver.

Beskrivne utfordringer

- Manglende kvalitet på kundedata reduserer effektiviteten for nettselskap
- Rapportering om energibruk og bærekraft og lignende til ulike instanser er ikke automatisert eller konsistent
- Ellers få utfordringer
  - Lite effektivisering i prosesser for kraftprodusenter

Potensielle tiltak for å øke gevinst

- Flere fellesoppgaver til Elhub
  - Beregne nettleie
  - Estimere umålte anlegg
  - Drift strømstøtte i lag med Skatt
  - Beregne marginaltapssatser
- Tiltak knyttet til rapportering
  - Standardisering av rapportering og tilgjengelige data i Elhub
  - Automatisk rapportering fra Elhub
  - Mer åpen deling av data på månedsnivå
  - Kobling målepunkt mot bygnings-id via Matrikkelen (pågår)

Økt datakvalitet – én sannhet

Beskrivelse av gevinsten

Elhub har gjennom en sentralisert og automatisert løsning bidratt til økt datakvalitet. Dette har bidratt til én sannhet om måleverdier.

Elhub legger til rette for effektiv dataflyt slik at både myndigheter og private aktører raskt kan få tilgang til relevante data om strømforbruk, strømproduksjon, bærekraft og markedsutvikling.

Beskrevne utfordringer

- Kvaliteten på kundedata har blitt dårlig(ere) for nettselskap
- Gjenstår fortsatt arbeid for å øke kvalitet i måleverdiene
- Feil adresser o.l. kan gjøre kobling med matrikkelen vanskelig, f.eks. leilighetsbygg

Potensielle tiltak for å øke gevinst

- Flere (automatiserte) kontroller/valideringer hos Elhub
  - Kundedata (Folkeregister / Brønnøysund)
  - Koble mot matrikkelen
- Mer analysekapasitet hos Elhub

Økt nøytralitet, bedre tilrettelegging for konkurranse og innovasjon

Beskrivelse av gevinsten

Elhub legger til rette for konkurranse og innovasjon i sluttbrukermarkedet og tilgang for nye aktører, gjennom lavere inngangsbarrierer, enkel tilgang til data og effektive prosesser for blant annet leverandørbytte.

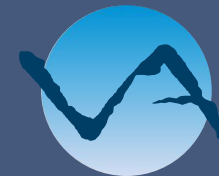
Beskrevne utfordringer

- Utfordrende for tredjeparter å koble seg på Elhub første gang
- Utfordrende for tredjeparter å få tilgang på data for nye kunder
- Krevende å samle inn data om nettariff
- Bruk av HAN-port for sanntidsdata blir en byttebarriere

Potensielle tiltak for å øke gevinst

- Tilgang til nettariffer fra Elhub
- Tilgang til måleverdier nærmere sanntid fra Elhub
- Tilgangsstyring knyttet til organisasjonsnummer (påbegynt)
- Lettere og mer moderne API'er for datatilgang (påbegynt)
- La mer av godkjenning skje hos aktørene

Kunderettigheter, sikkerhet og personvern

Beskrivelse av gevinsten

Elhub legger til rette for beskyttelse av kunderettigheter inkludert personvern, mulighet for sluttbruker til å se og dele egne data samt mulighet for kontroll av leverandørbytter.

Beskrevne utfordringer

- Elhub er lite kjent blant sluttbrukere
- Sluttbruker har lav tillit til kraftbransjen
- Vanskelig for sluttbruker å ettergå faktura (historiske priser bak betalingsmur)

Potensielle tiltak for å øke gevinst

- Kontroll av samtykke forut for innflytting og leverandørbytte (vedtatt)
- Utrekning og distribusjon av individuelt vektet områdepris (prosess i Bransjerådet og med RME påbegynt)

Økt innsikt gjennom tilgjengeliggjøring av data til myndighetsutøvelse, statistikk, analyse og forskning

Beskrivelse av gevinsten

Elhub bidrar til offisiell statistikk gjennom data til SSB, til løpende analyser og til forskning gjennom lukkede datasett til aktører med hjemmel og gjennom åpne datasett til alle.

Dette bidrar til bedre markedsovervåkning og beslutningsgrunnlag for politikkutforming

Beskrevne utfordringer

- Feil adresser o.l. kan gjøre kobling med matrikkelen vanskelig, f.eks. leilighetsbygg
- Sletting av data etter drøyt tre år
- Ingen eksplisitt hjemmel i forskrift til å behandle persondata for statistikk og analyseformål
- Elhub gir bare det som går ut på nettet, ikke det som skjer bak måleren

Potensielle tiltak for å øke gevinst

- Langsiktig regulatorisk løsning for lagring, prosessering og deling av data
- Midlertidig stans i sletting av data
- Etablere infrastruktur for å samle data fra bak måleren
- Løsning for nettselskapenes adresseregistrering som er (mer) integrert med matrikkelen

Mer effektiv energibruk, økt forbrukerfleksibilitet og mer lokal energiproduksjon

Beskrivelse av gevinsten

Elhub legger til rette for bedre tilpasning av forbruk og produksjon og mer effektiv bruk av ressursene:

1. Direkte gjennom tilrettelegging for energirådgivning, fleksibilitet og lokale delingsløsninger
2. Indirekte ved å bidra til at forbrukerne kan styre forbruk og produksjon ut fra verdien av ressursene på ulike tidspunkt.

Beskrevne utfordringer

- Trenger mer data for en del energioptimalisering
- Trenger data tidligere for laststyring og for å dekke inn ubalanser
- Utfordrende å komme inn i fleksibilitet, med ulike markeder og ulike kvalitetskrav
- Uoversiktlige nettariffer gjør det vanskelig å formidle prissignaler til kundene

Potensielle tiltak for å øke gevinst

- Finere tidsoppløsning og mer data
- Hyppigere data
- Flexibilitetsregister
- Nettariffer i Elhub
- Videreutvikling av delingsløsningen

Forslag til konkrete tiltak – tiltak det er stor grad av enighet om. Til diskusjon

- Samling av nettleieinformasjon hos Elhub
- Flere valideringer og økt kvalitetskontroll for å ytterligere øke datakvalitet på måleverdier, målpunktdata og sluttbrukerinformasjon
  - Eksempelvis postnummer og telefonnummer
- Enklere tilgang på data i Elhub – bedre godkjenningsprosesser
- Kobling av data mot matrikkelen
- Etablere nye og moderne APIer for tilkobling og uthenting av data
- Legge til rette for at nettselskaper kan sende inn data hyppigere til Elhub

Avslutning

- I hovedsak overveldende positiv tilbakemelding på etableringen av Elhub
- Økt datakvalitet, effektivisering, økt konkurranse og økt tilgang for tredjeparter er viktige virkninger
  - Men det må gjøres noe med kvaliteten på kundedata
- Framover skal vi møte flere
  - Nettselskaper
  - Analyse- og forskningsmiljøer
  - Myndigheter
- **Takk for oss! Innspill eller spørsmål?**
- *Kontakt:* Eigil (eigil.gjelsvik@statnett.no), Kristian (kristian.berg.roksvaag@vista-analyse.no), Åsmund (asv@vista-anayse.no)

Vista Analyse AS er et samfunnsfaglig analyseselskap med hovedvekt på økonomisk utredning, evaluering, rådgiving og forskning.

Vi utfører oppdrag med høy faglig kvalitet, uavhengighet og integritet. Våre sentrale temaområder er klima, energi, samferdsel, næringsutvikling, byutvikling og velferd.

Meltzers gate 4, 0257 Oslo | +47 97604740 | asv@vista-analyse.no | www.vista-analyse.no